

MONET

Institute for Strategic Studies and Prognoses

CRNOGORSKI EKONOMSKI TRENDVI

ISSN 1451-3617

Volume 31/2

Jun 2012.

MONET TIM

ISSP tim lideri:

Prof. dr Veselin Vukotić,
dr Petar Ivanovic

Uređivački tim:

dr Jadranka Kaluđerović,
dr Milica Vukotić,
mr Ivan Jovetić

Analitičari i istraživači:

dr Jadranka Kaluđerović
mr Ivan Jovetić
mr Milika Mirković,
mr Vojin Golubović
Marina Glendža,
Anđelija Babić,
Igor Kilibarda.

Dizajn:

Milica Perović

O MONET-u

Kvartalna publikacija koju ISSP objavljuje od 2000 godine. Publikacija nudi statistički pregled makroekonomskih trendova kao i analize aktuelnih ekonomskih tema.

O ISSP-u

Institut za strateške studije i projekcije (ISSP) je prvi nezavisni ekonomski institut u Crnoj Gori i osnovan je 1998 godine. Idejni tvorac i osnivač ISSP-a kao promotera liberalizma je profesor Veselin Vukotić. Ideja vodilja osnivanja ISSP-a je bila kreiranje sinergetskog efekta stvorenog naporima velikog broja mladih ljudi sa preduzetničkim načinom razmišljanja i pregnućem razvijanja filozofije liberalizma; mladih ljudi koji razumiju važnost kako formalnih tako i neformalnih institucija na ponašanje pojedin(a)ca.

Naša vizija "Stvaranje društva otvorene tržišne ekonomije sa visokim stepenom ekonomskih, političkih i ličnih sloboda"

Naša misija "Sprovođenje javnih i objektivnih ekonomskih istraživanja u cilju doprinosa transformaciji ekonomskog sistema u Crnoj Gori i edukacija mladih ljudi".

Naše aktivnosti:

Makroekonomske analize

Ekonomska istraživanja

Ekonometrijske analize i projekcije

Javno zagovaranje

Izdavaštvo

Obrazovanje

KONTAKT: Crnogorskih serdara, Lamela C (1 i 2), 81000 Podgorica, Crna Gora

Tel/Fax: +382 (0)20 634 338; 634 329; Web site: www.isspm.org / E mail: issp@t-com.me

Sva prava zadržana. Ova publikacija i/ili njeni djelovi ne mogu biti reprodukovani ili distribuirani u bilo kojoj formi ili bilo kojim sredstvima ili sačuvani u bazama podataka i sistemima pristupa bez pismenog odobrenja izdavača.

MONET

NATO

POJMOVNIK

Institute for Strategic Studies and Prognoses

Institut za strateške studije i projekcije

Vlada Crne Gore

Koordinacioni tim za implementaciju Komunikacione strategije o evroatlantskim integracijama Crne Gore

Projekat MONET-Edicija Bezbjednost realizovan je u saradnji sa Vladom Crne Gore odnosno Koordinacionim timom za implementaciju Komunikacione strategije o evroatlantskim integracijama Crne Gore. Realizacija projekta je bila u okviru IX Akcionog plana.

Dragi čitaoci i korisnici,

Crnogorski ekonomski trendovi – MONET su osnovani kao časopis posvećen pregledu ekonomskih pokazatelja i ekonomskim analizama. Pored praćenja relevantnih indikatora iz kvartala u kvartal, bavili smo se i analizom različitih fenomena društveno-ekonomske realnosti. Analizirali smo sektorske politike, promjene legislative, predlagali rješenja i bavili se i krizom. Do sada smo objavili 31 broj MONETA-a. Pred vama se sada nalazi četvrto izdanje našeg novog proizvoda – edicije posvećene bezbjednosti. Ovo izdanje je specifično jer nije riječ o analizama, autorskim radova već o skupu termina u upotrebi.

Proces globalizacije je proces karakterisan velikom neizvjesnošću. Integracije u EU i NATO kao *strateški odgovori na globalizaciju* su karakterisani manjkom znanja i informisanosti onih koji bi od njih trebalo da imaju najviše koristi.

Pokušaj odgovora na nedostatak znanja i informacija je i ovaj NATO Pojmovnik. Urađen je u saradnji Instituta za strateške studije i projekcije i Koordinacionog tima za implementaciju Komunikacione strategije o euroatlantskim integracijama Vlade Crne Gore.

Pojmovnik ima za ideju da pruži pojašnjenja pojmova koji su ili će uskoro biti česti u upotrebi a za koje ne postoji dovoljno informacija na što se odnose. Isti može biti koristan i naučnicima, studentima, budućim studentima, ekspertima angažovanim u procesima integracija kao i zainteresovanim pojedincima.

Isti ne obuhvata sve termine u upotrebi već one za koje smo procijenili da su najviše u upotrebi i da trebaju da se nađu u ovom izdanju Pojmovnika. Oni drugi će se naći u mogućem drugom izdanju NATO Pojmovnika.

Pojmovnik je urađen zahvaljujući prepoznavanju ideje od strane Koordinacionog tima i uz zalaganje istraživača ISSP-a. Shodno tome, svima hvala na doprinosu u izradi istog.

Nadamo se i da će vam Pojmovnik biti od koristi kako u elektronskom tako i u štampanom izdanju.

**Za uređivački tim,
Ivan Jovetić**

Akcioni plan partnerstva protiv terorizma (The Partnership Action Plan against Terrorism)

Akcioni plan partnerstva protiv terorizma (PAP-T) je okvir kroz koji saveznici partnerskih zemalja rade na poboljšanju saradnje u borbi protiv terorizma, kroz političke konsultacije i praktične aktivnosti.

Akcioni plan za članstvo (MAP - Membership Action Plan)

MAP predstavlja program savjetovanja, saradnje i praktične podrške državi partneru kreiran prema njenim sopstvenim potrebama. Države učesnice MAP-a pripremaju Godišnje nacionalne programe (ANP) koji obuhvataju oblasti ekonomije, finansija, politike, odbrane i bezbjednosti i prava. Ključni element MAP-a je pristup planiranju odbrane za države članice. Sjevernoatlantski savjet NATO-a, u stalnom zasijedanju, je 4.12.2009. prihvatio zahtjev Crne Gore za MAP. Nakon toga slijedi ispunjavanje obaveza po osnovu MAP-a odnosno priprema i realizacija godišnjih nacionalnih programa.

Asocijacija Atlantskog ugovora i Asocijacija mladih Atlantskog Ugovora (The Atlantic Treaty Association and Youth Atlantic Treaty Association)

Asocijacija Atlantskog ugovora (ATA) je nezavisna organizacija stvorena da podrži vrijednosti sadržane u Sjevernoatlantskom ugovoru. Asocijacija je stvorena 18. juna 1954. Predstavlja krovnu organizaciju za odvojena nacionalna udruženja, dobrovoljne organizacije i nevladine organizacije koje su formirane da podstiču vrijednosti euroatlantizma nakon osnivanja Saveza 1949.

Balistička raketna odbrana (Ballistic missile defence)

Balističke rakete predstavljaju sve veću prijetnju. Značajan broj aktera razvija ili nabavlja balističke raketne tehnologije koje bi mogle eventualno da se koriste za nošenje ne samo konvencionalnih bojevih glava već i oružje za masovno uništenje. Širenje ovih sposobnosti ne znači nužno da postoji neposredna namjera da se napadne NATO. Ipak znači da Alijansa ima određenu odgovornost u kontekstu prevencije za ispunjavanje članova Ugovora posebno člana 5.

Bezbjednost životne sredine (Environmental security)

U širem kontekstu NATO se bavi bezbjednosnim izazovima koji su posljedice ili djelovi okruženja. Obuhvaćeni su ekstremni vremenske uslove, iscrpljivanje prirodnih resursa, zagađivanje i slično odnosno sve ono što procesom može dovesti do katastrofe, regionalne napetosti i nasilja.

Centralno evropski gasovodni sistem (CEPS - Central Europe Pipeline System)

Centralno evropski gasovodni sistem je najveći od NATO-ovih gasovodnih sistema. On je projektovan i uspio da zadovolji operativne zahtjeve u Centralnoj Evropi u miru, krizi i sukobu. Isti se koristi i komercijalno ali pod strogim mjerama zaštite, snabdijevajući avionskim gorivom nekoliko velikih civilnih aerodroma.

Centri izvrsnosti (Centres of Excellence)

Centri izvrsnosti (CoE) su institucije koje obučavaju i edukuju lidere i stručnjake iz zemalja članica NATO-a i partnerskih zemalja, pomažu u razvoju doktrine, identifikuju pouke, unapređuju saradnju, sposobnosti i testiraju i provjeravaju koncepte. Oni nude priznatu stručnost i iskustvo koja je od koristi za Organizaciju. Podržavaju transformaciju NATO-a, izbjegavajući dupliranje sredstava, resursa i mogućnosti u već prisutnim komandnim strukturama NATO-a.

Civilni obavještajni komitet (CIC - Civilian Intelligence Committee) Civilni obavještajni komitet (CIC) je jedini organ koji upravlja civilnim obavještajnim pitanjima u NATO-u. CIC izvještava Sjevernoatlantski savjet i istovremeno ga savjetuje u vezi sa špijunažom i terorističkim prijetnjama.

Consultation, Command and Control (C3) Board

NC3B predstavlja više multinacionalni organ koji djeluje u ime i odgovara Sjeveroatlantskom savjetu i Odboru za odbrambeno planiranje za sva pitanja koja se odnose na konsultovanje, komandovanje i upravljanje u svim delovima Organizacije. Stalni članovi ovog organa sastoje se od dva predstavnika svake od država koje učestvuju u upravljanju i oblikovanju smjernica za komunikaciono informacione sisteme (CIS) u podršci C3, i koji su u mogućnosti sagledati vrlo razgranate i obuhvatne odgovornosti odbora, jedan predstavnik iz Vojnog odbora, jedan predstavnik svakog od strateških komandi, po jedan predstavnik sledećih NATO odbora: CNAD, SCEPC/CCPC, COEC, NADC, NACMO BoD, NAPMO BoD, NSC, SRB, PMSC, NCS, RTB, glavni upravnik , NC3A i direktor , NATO agencija za CIS usluge (NCSA).

Donošenje odluka konsenzusom u NATO-u (Consensus decision-making at NATO)

Sve NATO-ove odluke se donose konsenzusom, nakon rasprave i konsultacija među zemljama članicama. U načelu, znači da glas različitih država važi jednako.

Ekonomija odbrane i bezbjednosti (Defence and security economics) Novi strateški koncept prepoznaje važnost nesmetanog protoka ljudi, roba, usluga i kapitala. Mogući prekidi u istom predstavljaju posebnu dimenziju NATO prioriteta. Pozicioniranje ovih pitanja u novom konceptu predstavlja i evoluciju na osnovama člana 2. Vašingtonskog ugovora.

Ekonomski komitet (EC - Economic Committee)

EC predstavlja organ Sjeveroatlantskog savjeta za ekonomska pitanja. Predstavnici ovog organa su predstavnici NATO delegacija (privredni savjetnici) a prošireni sastanci ojačani su još i ekspertima.

Euroatlantski savjet za partnerstvo (EAPC - Euro-Atlantic Partnership Council)

EAPC predstavlja sveobuhvatni okvir saradnje za političke i bezbjednosne konsultacije i za pojačanu saradnju u sklopu programa Partnerstva za mir (PzM). Predstavnici ovog savjeta su stalni predstavnici NATO članica i ambasadori partnerskih zemalja, ministri vanjskih (inostranih) poslova i odbrane kao i predsjednici država i(li) vlada.

Grupa na visokom nivou (NPG/HLG - High Level Group)

NPG/HLG predstavlja instituciju koja se bavi nuklearnim planiranjem (NPG - Nuclear Planning Group). Sastaje se nekoliko puta godišnje kako bi se razmatrali aspekti NATO nuklearne politike i planiranja kao i pitanja koja se odnose na bezbjednost nuklearnog naoružanja. Predstavnici ovog organa su direktori za pitanja odbrambenog planiranja institucija zemalja članica.

Grupa za Istambulsku inicijativu o saradnji (ICIG - Istanbul Cooperation Initiative Group)

ICIG predstavlja savjetodavno tijelo u pogledu ICI pitanja. Sastanci ovog organa se održavaju na nivou političkih savjetnika sa predstavnikom dotične zemlje Istambulske inicijative o saradnji.

Grupa za mediteransku saradnju (MCG - Mediterranean Cooperation Group)

MCG predstavlja savjetodavno tijelo za pitanja Mediterana (Sredozemlja). Sastanci ovog organa se održavaju na nivou političkih savjetnika i prema potrebi sa predstavnicima zemalja Mediteranskog dijaloga .

Grupa za nuklearno planiranje (NPG - Nuclear Planning Group)

NPG predstavlja glavni organ za donošenje odluka u pogledu nuklearne politike Organizacije. Stalni predstavnici ovog organa su ministri odbrane.

Grupa za političku koordinaciju (PCG - Policy Coordination Group)

PCG predstavlja glavni forum za konsultacije i savjetodavni organ Sjeveroatlantskog savjeta za političko – vojna pitanja. Članovi ovog organa su zamjenici stalnih predstavnika i nacionalnih vojnih predstavnika.

Individualni partnerski akcioni planovi (IPAP - Individual Partnership Action Plans)

IPAP je dizajniran da specificira ciljeve i prioritete države članice PzM ali i da uskladi mehanizme partnerstva sa tim identifikovanim ciljevima i prioritetima. Započet je 2002. godine samitu u Pragu. Februara mjeseca 2008. Crna Gora je otpočela realizaciju Individual Partnership Action Plan (IPAP) čija je svrha uključivanje, pored vojno-bezbjednosne, i političke saradnje u okviru PzM-a. IPAP se priprema na dvogodišnjoj osnovi i predstavlja akcioni plan za realizaciju prioriteta u različitim oblastima saradnje i on je prezentiran juna 2008. Osnovna razlika IPAP-a u odnosu na IPP i PARP je što pretpostavlja uključivanje *svih zainteresovanih strana* a ne samo onih u domenu reforme sektora bezbjednosti i odbrane.

Individualni program partnerstva (IPP - Individual Partnership Program)

Prezentacioni dokument (PD) je bio osnova za prvi IPP u januaru 2008. IPP je bilateralni sporazum sa NATO-om koji definiše zajedničke napore u realizaciji aktivnosti koje je Crna Gora izabrala iz Euroatlantic Partnership Working Program (EPWP - Radni program euroatlantskog partnerstva) i njime se precizno izlaže program saradnje. Prema EPWP-u i IPP-u, Crna Gora je izabrala devet oblasti (učenje jezika; vojna edukacija obuke i doktrine; konsultacije, komanda i kontrola; odbrambena politika i strategija; planiranje odbrambenog budžeta; planiranje za vanredne situacije; logistika i kontrola i obezbijedenje granice) za postizanje interoperabilnost sa NATO-om. IPP predstavlja mehanizam regulacije aktivnosti iz EPWP-a koje zajednički realizuju NATO i zemlje članice IPP-a i njihov cilj je da se ostvari interoperabilnost.

Intenzivirani dijalog (ID - Intensified Dialogue)

Aprila 2008. Crna Gora je pozvana da otpočne *Intenzivirani dijalog* (ID) koji treba da pokrije veliki broj političkih, vojnih, finansijskih i bezbjednosnih pitanja koja su u (in)direktnoj vezi sa članstvom u NATO-u. Proces je otvoren prvom rundom konsultacija 24. juna 2008. a ID zajedno sa IPAP-om predstavlja završetak priprema za početak realizacije učešća u Akcionom planu za članstvo (MAP). Dodatno, zvanična Podgorica zajedno sa NATO-om vrši i detaljnu analizu odbrane i kreira *Strateški pregled odbrane* i identifikuje smjernice za izradu dugoročnog razvojnog plana vojske u cilju realizacije njene već započete reforme. ID za cilj ima pomoć potencijalnoj državi članici u preciziranju oblasti saradnje koje treba uskladiti kao i u identifikaciji i formulaciji svih pretpostavki za ostvarivanje interoperabilnosti. ID predstavlja niz sastanaka partnera kao platforme za dijalog u vezi sa političkim, bezbjednosnim, vojnim i finansijskim aspektima pridruživanja NATO-u.

ISAF (International Security Assistance Force)

ISAF je kreiran u skladu sa Bonskom konferencijom u decembru 2001 . Avganistanski opozicioni lideri koji su prisustvovali konferenciji započeli su proces obnove za svoju zemlju osnivanjem nove vladajuće strukture. Koncept pod mandatom UN je da pomognu novoosnovanu avganistansku prelaznu vladu i takođe da se stvori bezbjedno okruženje u Kabulu kao i podrška za rekonstrukciju Avganistana .

Izgradnja inicijative integriteta (Building Integrity Initiative)

Program *izgradnje inicijative integriteta* (BII) je dio posvećenosti NATO-a na jačanju efikasnog i adekvatnog menadžmenta odbrane i bezbjednosti. Osnovan je od strane Euroatlantskog savjeta za partnerstvo u novembru 2007. Pokrenut je u okviru partnerskog akcionog plana za izgradnju institucija odbrane (PAP- DIB). BII Program ima za cilj da podigne svijest, promoviše dobru praksu i daje praktične alate kako bi se pomoglo članicama da poboljšaju integritet i smanje rizik od korupcije u bezbjednosnom sektoru kroz jačanje transparentnosti i odgovornosti .

Izvršna radna grupa (EWG - Executive Working Group)

EWG predstavlja viši savjetodavni organ Sjeveroatlantskog savjeta u pogledu odbrambenih pitanja država članica. Stalni predstavnici ovog organa su savjetnici za odbranu nacionalnih delegacija.

Kolektivna odbrana (Collective defence)

Vašingtonski ugovor uvodi članom 5. princip kolektivne odbrane. NATO i njegovo trajanje i evolucija se baziraju upravo na ovom članu jer isti predstavlja obavezu, garanciju i preduslov ekonomskog rasta i razvoja.

Kombinovane zajedničke hemijske, biološke, radiološke i nuklearne odbrambene grupe za zadatke (Combined Joint Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Defense Task Force)

Globalizacija vodi i brojnim do sada nepoznatim prijetnjama bezbjednosti. Na iste NATO mora pronalaziti adekvatne odgovore bez obzira od kakvog profila aktera iste dolaze.

Komisija NATO-Ukrajina (NUC - NATO-Ukraine Commission)

NUC je u skladu sa poveljom NATO-Ukrajina od jula 1997. Godine. Sjeveroatlantski savjet povremeno se sastaje sa Ukrajinom kao "Komisija NATO – Ukrajina" (ne manje od dva put godišnje) kako bi ocijenilo sprovođenje odnosa i razmotrio dalji razvoj . Predstavници ovog savjeta su ministri vanjskih (inostranih) poslova i odbrane kao i predsjednici država i(li) vlada.

Komitet poslanika (DPRC - Deputies Committee)

Komitet poslanika koji direktno izvještava NAC i koji se bavi od strateškog i političkog značaja nad oblastima (politika ljudskih resursa, reforme odbora i djeluje kao instrumen za rješavanje problema za ona pitanja bez konsenzusa u određenim komitetima i odborima.

Komitet Savjeta za operacije i vježbe (COEC - Council Operations and Exercises Committee)

COEC predstavlja glavni forum za konsultacije i koordinaciju planova upravljanja krizama i sa tim povezanim pitanjima (infrastruktura, komunikacije, SITCEN i vježbe simulacija). Predstavnici ovog organa su politički i vojni predstavnici iz nacionalnih delegacija koji se bave problematikom upravljanja krizama i vježbama

Komitet za arhivu (Archives Committee)

U skladu s prilagođavanjem NATO-a novom bezbjednosnom okruženju nakon završetka Hladnog rata kao i u duhu promocije veće transparentnosti, Organizacija je uspostavila pristup deklasifikacije i pružanja uvida javnosti u NATO dokumente koji imaju istorijski značaj za istraživanje. Uloga Odbora za arhivu sastoji se u nastavku i širenju programa arhiviranja ikao u u upravljanju i

zaštiti arhivske građe koju čuvaju civilna i vojna tijela Saveza. Predstavnici ovog odobra su zamjenici stalnih predstavnika uz ekspertsku pomoć stručnjaka iz oblasti.

Komitet za civilni i vojni budžet (CBC/MBC - Civil and Military Budget Committees)

CBC/MBC predstavlja organ koji odgovara NAC-u za procijenu i preporuke godišnjeg budžeta za međunarodno osoblje, međunarodno vojno osoblje, strateške komande i NAEV&C snage kao i za procijenu trošenja budžetskih sredstava. Čine ga finansijski savjetnici nacionalnih delegacija.

Komitet za izazove savremenog društva (CCMS - Committee on the Challenges of Modern Society)

CCMS predstavlja glavni organ za donošenje odluka u pogledu NATO programa u vezi sa izazovima modernog društva. Predstavnici ovog odbora su nacionalni eksperti u programima zaštite životne sredine.

Komitet za javnu diplomatiju (CPD - Committee for Public Diplomacy)

Odbor za javnu diplomatiju (CPD) djeluje kao savjetodavno tijelo NAC-a. Daje preporuke o podsticanju javnog mjenja i razumijevanja. Dodatno, savjetuje i o ostvarivanju podrške za realizaciju ciljeva NATO-a. U tom smislu, Odbor je odgovoran za planiranje, sprovođenje i ocjenu za javnu diplomatiju NATO strategije.

Komitet za nauku (SCOM - Science Committee)

SCOM predstavlja glavno savjetodavno tijelo za NATO-ov naučni program. Predstavnici ovog organa su naučnici imenovani od strane vlade ili nezavisnih tijela zemalja članica.

Komitet za odbrambenu politiku i planiranje (DPPC - Defence Policy and Planning Committee)

Komitet za odbrambenu politiku i planiranje (DPPC) je savjetodavno tijelo NAC-a i bavi se pitanjima koja se tiču svih zemalja članica kao i aspektima odbrane.

Komitet za proliferaciju (CP - Committee on Proliferation)

Odbor za proliferaciju (CP) je savjetodavno tijelo NAC-a za pitanja širenja oružja za masovno uništenje (WMD) i pitanja hemijske, biološke, radiološke i nuklearne

(CBRN) odbrane. Odgovoran je za razmjenu informacija, kreiranje politika i koordinaciju pitanja iz opsega odgovora na proliferaciju.

Komitet za standardizaciju (CS - Committee for Standardization)

Komitet za standardizaciju (CS) je NATO-ov odbor za standardizaciju koji se sastoji prvenstveno od predstavnika svih zemalja članica NATO-a. Bavi se politikom i davanjem smjernica za sve aktivnosti u vezi sa NATO standardizacijom.

Konferencija direktora za nacionalno naoružanje (CNAD - Conference of National Armaments Directors)

CNAD savjetuje sam Sjeveroatlantskom savjetu o svim pitanjima koja se odnose na naoružanje. Zadužen je za poboljšanje vojnih sposobnosti na način da podstiče razvoj saradnje te racionalnu akviziciju naoružanja, jača interoperabilnost i olakšava tehnološku i industrijsku saradnju između zemalja članica i partnerskih zemalja. Članovi ovog organa su direktori za nacionalno naoružanje.

Koordinacioni odbor za verifikaciju (VCC - Verification Coordinating Committee)

VCC predstavlja glavni organ za donošenje odluka u pogledu pitanja sprovođenja sporazuma o kontroli konvencionalnog naoružanja i koordinaciju verifikacije.

Kopneni nadzor Saveza (AGS - Alliance Ground Surveillance)

NATO planira razvijanje sistema kopnenog nadzora Saveza (AGS) sistem koji će obezbijediti komandantima sveobuhvatnu sliku stanja na terenu. NATO će istim upravljati shodno potrebama misija. Sistem će uključivati bespilotne letjelice i uvezan sistem komandnih i kontrolnih stanica.

Logistički komitet (LC - Logistics Committee)

Logistički komitet je savjetodavni organ za pitanja logistike.

Međunarodni odbor revizora za NATO (IBAN - International Board of Auditors for NATO)

Međunarodni odbor revizora za NATO (IBAN) je nezavisno, eksterno revizorsko tijelo NATO-a. Njegov glavni mandat je da obezbijedi Sjeveroatlantskom savjetu i vladama zemalja članica NATO-a uvjerenje da se zajednički fondovi pravilno koriste za ovlašteno izmirenje troškova.

Međunarodno osoblje (International Staff)

Obuhvata civile koji rade u okviru Međunarodnog štaba NATO-a u sjedištu NATO. Primarna uloga IS je da pruži savjete, preporuke i administrativnu podršku nacionalnim delegacijama u sjedištu NATO-a. Pomaže da se sprovedu odluka donijete na različitim nivoima odbora i tako podržava proces izgradnje konsenzusa i donošenja odluka.

Međunarodno vojno osoblje (International Military Staff)

Međunarodno vojno osoblje (IMS) je izvršni organ Vojnog komiteta.

Nacionalne delegacije u NATO-u (National delegations to NATO)

Svaka zemlja članica NATO-a ima delegaciju u sjedištu NATO u Briselu, Belgija.

Naftni komitet (Petroleum Committee)

Naftni komitet je savjetodavni organ u NATO-u za logističku podršku snaga Organizacije o svim pitanjima koja se tiču nafte uključujući NATO gasovodni sistem (NPS)

Namjenska grupa na visokom nivou za pitanja konvencionalne kontrole naoružanja (HLTF - High Level Task Force on Conventional Arms Control)

HLTF predstavlja savjetodavni organ ministrima vanjskih poslova i odbrane u pogledu pitanja konvencionalnog naoružanja. Stalni predstavnici ovog organa su stručnjaci iz ministarstava vanjskih poslova i odbrane na nivou političkih direktora kao i političkih savjetnika u NATO misijama.

NATO gasovodni sistem (NATO Pipeline System)

NATO ima gasovodni sistem dizajniran da obezbjedi da njegovi zahtevi za naftne proizvode i njihovu distribuciju budu ispunjeni u svakom trenutku.

NATO agencija za konsultacije, komandu i kontrolu (NATO Consultation, Command & Control Agency - N3CA)

NATO C3 Agencija (NC3A) donosi napredne tehnologije i komunikacione sposobnosti za podršku Alijanse, uključujući i rješavanje novih izazova kao što su raketne odbrane. Ovo uključuje sticanje nove tehnologije, eksperimentisanje, promovisanje interoperabilnosti, kao i testiranja i tehničke podrške.

NATO agencija za održavanje i snabdjevanje (NAMSA - NATO Maintenance and Supply Agency)

NATO agencija za održavanje i snabdjevanje (NAMSA) , osnovana je 1958, i predstavlja primarnu agenciju Alijanse za stručno operativna i logistička pitanja. Kroz sistem NAMSE se vrši i snadbijevanje Organizacije potrebnim materijalima.

NATO integrisani sistem vazdušne i raketne odbrana (NATO Integrated Air and Missile Defence)

NATO integrisani sistem vazdušne i raketne odbrane se odnosi na integraciju svih sposobnosti Saveza u ovom domenu. Njena namjera je da obezbijedi slobodu djelovanja tako što eliminiše mogućnost protivnika da postignu negativne efekte koristeći svoje vazdušne i raketne sposobnosti.

NATO kancelarija za resurse (NOR - NATO Office of Resource)

NATO kancelarija resursa je pod rukovodstvom direktora i obuhvata svo međunarodno osoblje koje radi na zajedničkim NATO vojnim finansijskim pitanjima sa ciljem jačanja zajedničke vojne saradnje.

NATO Komitet vazdušnog saobraćaja (ATMC - NATO Air Traffic Management Committee)

ATMC je više civilno-vojno NATO tijelo zaduženo za upravljanje vazdušnim saobraćajem.

NATO komitet za bezbjednost (NSC - NATO Security Committee)

NSC predstavlja savjetodavni komitet Sjeveroatlantskog savjeta koji obuhvata pitanja NATO politike bezbjednosti. Predstavnici ovog odbora su predstavnici nacionalnih bezbjednosnih institucija, oficiri za bezbjednost u nacionalnim delegacijama i zvaničnici za bezbjednost NATO civilnih i vojnih tijela.

NATO komitet za naftovode (NPC - NATO Pipeline Committee)

NPC predstavlja više savjetodavno tijelo u NATO - u u pogledu potrošne logistike za pitanja snabdjevanja gorivom za potrebe vojske. Predstavnici ovog odbora su vladini stručnjaci za pitanja vojnog snabdjevanja gorivom.

NATO komitet za upravljanje vazdušnim saobraćajem (NATMC - NATO Air Traffic Management Committee)

NATMC predstavlja više savjetodavno tijelo u pogledu pitanja upotrebe i upravljanja vazdušnim saobraćajem. Predstavnici ovog organa su viši civilni i vojni menadžeri sektora vazdušnog saobraćaja gradova država članica.

NATO Odbor za protiv-vazdušnu odbranu (NADC - NATO Air Defence Committee)

NADC predstavlja organ koji savjetuje Sjeveroatlanski savjet o svim pitanjima vezanim za protivvazdušnu odbranu (kao i raketnu odbranu), promoviše usklađivanje nacionalnih napora s međunarodnim planiranjem koje se odnosi na komandovanje i kontrolu vazdušnog prostora kao i oružane sisteme protivvazdušne odbrane. NADC je takodje glavni organ za donošenje odluka i pružanje savjeta Sjeveroatlanskom savjetu za sve aspekte Partnerstva za mir kao i planiranja i revizije pri čemu se sastaje u posebnom formatu. Stalni članovi ovog organa su Viši nacionalni vojni ili izvršni oficiri uključeni u upravljanje i izradu smjernica u pogledu protivvazdušne odbrane ili sistema vazdušnog komandovanja.

NATO organizacija za istraživanje i tehnologiju (NATO Research and Technology Organisation)

NATO organizacija za istraživanje i tehnologiju (RTO) promoviše i sprovodi naučna istraživanja i razmjenu tehničkih informacija među 28 NATO i 38 partnerskih zemalja . Najveći takav zajednički organ u svijetu, RTO ima više od 3 000 naučnika i inženjera koji se bave kompletnim obimom odbrambenih tehnologija.

NATO osnovni bezbjednosni zadaci (NATO's fundamental security tasks)

NATO krajnji i trajni cilj je da štiti slobodu i bezbjednost svih svojih članica političkim i vojnim sredstvima. Kolektivna odbrana je u srcu Organizacije i stvara duh solidarnosti i kohezije među svojim članovima. Upravo to je i definisano članom 5. Ugovora iz Vašingtona. Dodatno, kako se bezbjednost ostvaruje kroz ekonomski rast može se smatrati da je *dodatak* promociji zaštite i član 2. kao osnov ekonomske saradnje.

NATO politika o borbi protiv trgovine ljudima) (NATO policy on combating trafficking in human beings)

Organizacija je pokrenula politiku nulte tolerancije o trgovini ljudima , koja je usvojena na samitu u Istanbulu u junu 2004. Politika obavezuje zemlje članice NATO - trupa i druge nacije koje doprinose i koje učestvuju u NATO operacijama da pojačaju napore za sprječavanje i suzbijanje takve aktivnosti .

NATO rezervne snage (Reserve forces)

Kao prijetnja globalnoj bezbjednosti nastao je ovaj organ tako da on ima ulogu rezervnog sastava snaga NATO-a. Rezervisti igraju ključnu ulogu u izgradnji mostova između vojnih i nevojnih lica preko Saveza i imaju dužnost da odbrane Alijanse u najranijim fazama konflikta .

NATO specijalni komitet (NATO Special Committee)

NATO specijalni komitet predstavlja savjetodavno tijelo Sjeveroatlantskog savjeta koje se bavi pitanjima špijunaže i terorističkih prijetnji koje mogu imati uticaja na Organizaciju. Predstavnici ovog odbora su načelnici bezbjednosnih ili obavještajnih službi država članica.

NATO štab (NATO Headquarters)

NATO štab je politički i administrativni centar Organizacije. Istovremeno, stalni je dom NAC-a.

NATO vazдушna komanda i kontrola (ACCS - NATO Air Command and Control System)

NATO vazдушna komanda i kontrola sistema (ACCS) je namjenjena za taktički nivo planiranja i izvršenje zadataka vazдушnih operacija.

NATO-Rusija (NRC - NATO-Russia Council) NRC predstavlja forum za konsultacije, saradnju i izgradnju konsenzusa između NATO-a i Rusije. Predstavnici ovog savjeta su ministri vanjskih (inostranih) poslova i odbrane kao i predsjednici država i(li) vlada.

Odbor direktora Sjerednjoevropske organizacije za upravljanje naftovodom (CEPMO BoD - Central Europe Pipeline Management Organisation Board of Directors)

CEPMO BoD predstavlja više savjetodavno tijelo za Srednjoevropske naftovodne sisteme (CEPS). Predstavnici ovog organa su predstavnici zemalja učesnica kao i predstavnici Agencije za upravljanje srednjoevropskim naftovodom (CEPMA)

Odbor za infrastrukturu (Infrastructure Committee)

Odbor za infrastrukturu je odgovoran za sprovođenje NATO Programa za bezbjednosne investicije. Program pregledaju i odobravaju viši odbor za resurse

a usvajaju Sjeveroatlantski savjet i Odbor za odbrambeno planiranje. Predstavnici ovog odbora su savjetnici za infrastrukturu u nacionalnim delegacijama, predstavnici Vojnog odbora, NATO strateški komandanti i NATO agencije.

Odbor za odbrambeno planiranje (DPC - Defence Planning Committee)

DPC predstavlja glavni organ za donošenje odluka u pogledu planiranja kolektivne odbrane i integrisane NATO vojne strukture. Stalni predstavnici ovog organa su ministri odbrane.

Odbor za odbrambenu reviziju (DRC - Defence Review Committee)

DRC predstavlja viši savjetodavni odbor za odbrambeno planiranje u pogledu planiranja snaga kao i drugih pitanja koja se odnose na integrisanu vojnu strukturu. Članovi ovog organa su bezbjednosni savjetnici u nacionalnim delegacijama.

Odbrambeno investiciona divizija (Defence Investment Division)

Odbrambeno investiciona divizija obezbjeđuje podršku u vezi sa naoružanjem, vazдушnom odbranom, upravljanjem vazдушnim prostorom i bezbjednosnim investicijama.

Operacija aktivno pregnuće (Operation Active Endeavour)

U okviru *Operacije aktivno pregnuće*, NATO brodovi patroliraju Mediteranom i prate isporuke kako bi pomogli otkrivanje, sprječavanje i zaštitu od terorističkih aktivnosti .

Operacije protiv pirata (Counter-piracy operations)

Pojava modernih pirata dovela je do narušavanja bezbjednosti jednog od najprometnijih i najznačajnijih pomorskih puteva u svijetu kakav je Suecki kanal. NATO je aktivan u prevenciji napada i zajedno sa EU nastoji da obezbijedi slobodnu trgovinu.

Organizacije i agencije (Organizations and agencies)

Brojne organizacije i agencije se nalaze pod okriljem NATO-a. Iste se bave istraživanjima, logistikom, komunikacijama, upravljanjem gasovodima,

proizvodnjom opreme itd. Pomoću njih se obezbjeđuje fokus za specijalizovana istraživanja i savjete, sprovođenje odluka Alijanse, menadžment, obrazovanje i obuke. Agencije su mehanizam za nabavku i održavanje kolektivnih sposobnosti.

Oružje za masovno uništenje (Weapons of Mass Destruction)

I NATO-ov *Novi strateški koncept i Deklaracija sa samita u Lisabonu* naglašavaju da proliferacija oružja za masovno uništenje (WMD) i sredstava za njihovu isporuku, ugrožavaju globalnu stabilnost i prosperitet. Pretpostavlja se da će u narednim periodima ista biti najaktuelnija u poznatim i definisanim područjima sukoba.

Osnovni bezbjednosni zadaci NATO-a (NATO's fundamental security tasks)

Suština i permanentan cilj je da štiti slobodu i bezbjednost svojih članica na području koje i ugovor i proširenja definišu političkim i vojnim sredstvima. Kolektivna odbrana je u samom članu 5. Ugovora iz Vašingtona i ona definiše duh solidarnosti i kohezije među svim članicama Organizacije.

Partnerski fondovi povjerenja (Partnership Trust Funds)

Pojedinačni saveznici i partneri podržavaju praktične projekte demilitarizacije i transformacije u zemljama parnetima euroatlantske zoni i šire. To se postiže kroz sistem pojedinačnih fondova.

Partnerstvo za mir (PzM - PfP Partnership for Peace)

PzM je program NATO-a koji funkcioniše na principu bilateralne saradnje između NATO-a i države članice programa i uređuje njihove međusobne odnose i uprkos svom međunarodnom karakteru nije međunarodna organizacija. Ciljeve ili doprinose PzM-a možemo definisati kao unutrašnje i spoljne odnosno PzM doprinosi reformisanju i modernizaciji sistema odbrane (unutrašnji) ali doprinosi i jačanju povjerenja i saradnje između država članica u okviru kolektivnog sistema odbrane (spoljni). Aktivnosti u okviru programa biraju same države u skladu sa sopstvenim prioritetima ali one određuju i njihov nivo i dinamiku. PzM predstavlja mogućnost pripreme države potpisnice za (eventualno) članstvo jer omogućava dostizanje potrebnog nivoa standarda neophodnog za članstvo u NATO-u. Treba naglasiti da iako je to program saradnje, PzM nije mehanizam kojim se obezbjeđuje kolektivna odbrana kao što je to slučaj sa NATO-om. Na samitu u Rigi, novembra 2006. Crna Gora je pozvana da se priključi programu Partnerstvo za Mir (PzM). Članica PzM je potpisivanjem *Okvirnog dokumenta PzM* postala 14. decembra iste godine, zajedno sa Srbijom i

Bosnom i Hercegovinom. U okviru ovog programa Crna Gora i NATO ostvaruju zajedničku saradnju sa posebnim akcentom na pitanja demokratskih, institucionalnih i odbrambenih reformi ali i praktične saradnje u brojnim drugim oblastima. U cilju efikasnije saradnje sa NATO-om Vlada Crne Gore je formirala Savjet za PzM kao strateško tijelo u vezi sa aktivnostima u okviru PzM. Pored njega, formirana je i Komisija za interresorne aktivnosti PzM-a sa zadatkom obavljanja konsultacija i pripreme dokumenata u vezi sa realizacijom zadataka i obaveza u okviru PzM. Saradnja je institucionalno ojačana potpisivanjem *Sporazuma o bezbjednosti informacija između Crne Gore i NATO-a* 25. aprila 2007. koji predstavlja bazu za međusobnu praktičnu saradnju. Ono što zvaničnici NATO-a često ističu jeste da će obim saradnje Crne Gore i NATO-a zavisiti isključivo od želje Crne Gore da sprovodi demokratske, institucionalne i odbrambene reforme. Crna Gora je aprila 2007. predstavila članicama NATO-a i PzM *Prezentacioni dokument* (PD) kojim se opisuju ciljevi i predlažu oblici saradnje. Prezentacionim dokumentom su pokrivenne oblasti institucionalnog razvoja i reforme oružanih snaga, politike odbrane i strategija odbrane, obrazovanja i obuke civilnih i vojnih službenika, rješavanja pitanja viška naoružanja i municije, demokratske kontrole oružanih snaga i kriznog menadžmenta. U okviru PzM postoje *određeni mehanizmi*: Proces planiranja i revizije (PARP), Individualni program partnerstva (IPP), Individualni partnerski akcioni plan (IPAP) i Intenzivirani dijalog (ID).

Poboljšanje NATO-ove strateške vazdušne i morske prevozne mogućnosti (Improving NATO's strategic air- and sealift capabilities)

Zemlje članice NATO-a su sabrale svoje resurse kako bi stekli posebne avione i brodove koji će dati Alijansi mogućnost za transport trupa, opreme i zaliha širom svijeta. Robustne strateške vazdušne i morske prevozne mogućnosti su od vitalnog značaja da se obezbijedi da NATO zemlje budu u stanju da razmjestе svoje snage i opremu u kratkom roku gdje god je to potrebno.

Politički i partnerski komitet (PPC, Political and Partnerships Committee)

Politički i partnerski komitet (PPC) je političko-vojni odbor zadužen za sve NATO odnose sa zemljama nečlanicama. Ovaj odbor takođe upravlja NATO odnosima sa drugim međunarodnim organizacijama.

Politički odbor (PC, Political Committee)

PC predstavlja savjetodavni organ Sjeveroatlanskog savjeta u pogledu političkih pitanja. Članovi ovog organa su politički savjetnici u nacionalnim delegacijama.

Političko-vojni upravljački odbor za pitanja Partnerstva za mir (PfP/SC, Political-Military Steering Committee on Partnership for Peace)

PfP/SC, predstavlja glavni organ za donošenje odluka i pružanje podrške Sjeveroatlanskom savjetu u svim pitanjima i aspektima Partnerstva za mir, uzimajući u obzir i PfP postupak planiranja i revizije kada se ovaj organ sastaje u posebnom formatu. Članovi ovog organa su predstavnici nacionalnih delegacija, s tim da se članstvo često mijenja u zavisnosti od pitanja o kojima se raspravlja.

Predsjednik Vojnog komiteta (Chairman of the Military Committee)

Predsjednik Vojnog komiteta je visoki vojni oficir i istovremeno glavni vojni savjetnik generalnog sekretara. Na taj način je i spona prenošenja savjeta.

Proces konsultacija (The consultation process) Konsultacije između država članica su ključni dio procesa donošenja odluka u NATO-u, omogućavajući da saveznici razmjenjuju stavove i informacije, i da razgovaraju o pitanjima prije dostizanja sporazuma i preduzimanja akcija. Nakon toga, odlučivanje se vrši putem konsezensa.

Proces planiranja i revizije (PARP - Planning and Review Process) Crna Gora je pristupila PARP-u u cilju razvoja snaga koje bi u potpunosti bile sposobne za izvođenje mirovnih, humanitarnih i spasilačkih misija u okviru zajedničkih snaga. Pored saradnje na polju oslobađanja teritorije od preostalih vojnih sredstava (uklanjanja preostalih mina i viškova naoružanja), Crna Gora sa NATO-om saraduje i na polju stvaranja preduslova za efikasan krizni menadžment. Shodno tome, planirano je uspostavljanje nacionalnog sistema za rano upozorenje, izgradnja nacionalnog centra za krizne situacije i razvoj operativnih snaga za reakciju u kriznim situacijama i otvorena je mogućnost naučne i istraživačke saradnje. PARP predstavlja ključni mehanizam PzM-a koji se sprovodi u četiri faze (u principu traju dvije godine) a odnosi se na ostvarivanje zajedničkih ciljeva odnosno *Partnership Goals* (PG) neophodnih za povećanje interoperabilnosti. Shodno tome, zahtijeva se i popunjavanje upitnika koji se odnosi na identifikaciju stepena interoperabilnosti ali i na odbrambenu politiku, detaljne informacije o vojnim kapacitetima koji se mogu i žele staviti na raspolaganje u okviru PzM aktivnosti zatim na demokratsku kontrolu oružanih snaga kao i na finansijske i ekonomske planove. PARP ima za cilj izgradnju efikasnih odbrambenih snaga i omogućava identifikaciju i procjenu kapaciteta za obuke, vježbe i multinacionalne operacije sa snagama NATO-a.

Proces planiranja odbrane NATO-a (The NATO Defence Planning Process)

Planiranje odbrane omogućava članicama koristi od političkih, vojnih i resursnih prednosti zajedničkog rada. U okviru procesa planiranja odbrane, partneri daju svoj doprinos jačanju bezbjednosti i stabilnosti. Istovremeno se dijeli i teret razvijanja sposobnosti potrebnih za postizanje ciljeva organizacije.

Program odbrane protiv terorizma (Defence against Terrorism programe)

U skladu sa razvojem novih bezbjednosnih prijetnji i izazova, NATO razvija nove i savremene mehanizme i tehnologije zaštite materijalnih i nematerijalnih resursa od terorističkih aktivnosti.

Programi komunikacija i informisanja (Communications and information programmes)

Supranacionalne organizacije -u ovoj fazi razvoja - znače i da države članice diseminiraju ideje i motive odbrambene i politike bezbjednosti. Međutim, razvojem ovih supranacionalnih organizacija dolazi i do razvoja i djelimičnog „preuzimanja“ funkcije diseminacije i obavještanja javnosti u vezi sa ovim pitanjima. Shodno tome, NATO razvija različite programe te namjene.

Savjetodavna grupa za atlantsku politiku (APAG - Atlantic Policy Advisory Group)

APAG predstavlja savjetodavni organ NAC-a sa zadatkom razmatranja relevantnih bezbjednosnih projekcija politike u dugoročnom periodu. Članovi ovog organa su nacionalni predstavnici na nivou političkih direktora koji djeluju kao *nezavisni eksperti*.

Situacioni centar (SITCEN - Situation Centre)

Situacioni centar (SITCEN) je centralna agencija za za prijem, razmjenu i širenje političkih, ekonomskih i vojnih obavještajnih informacija.

Sjeveroatlanski savjet (NAC - North Atlantic Council)

NAC predstavlja instituciju za donošenje odluka Organizacije sjevernoatlanskog ugovora. Sjeveroatlanski savjet je ujedno i jedini organ koji je formalno uspostavljen na osnovu Sjeveroatlanskog ugovora i koji ima ovlaštenja da uspostavlja organe nižeg nivoa u cilju sprovođenja samog ugovora. Stalni

predstavници ovog organa su ministri vanjskih (inostranih) poslova i/ili odbrane; na samitu predstavnici ovog organa su predsjednici ili šefovi vlada.

Suprotstavljanje improvizovanim eksplozivnim napravama (Countering Improvised Explosive Devices (C- IEDi))

Imajući u vidu moć ovih naprava kako i različitost formi i aktivacije istih, razumljivo je da predstavljaju predmet posebne pažnje operativnih aktivnosti NATO-a.

Udruženi odbor za pitanja proliferacije (JCP - Joint Committee on Proliferation) JCP predstavlja savjetodavni organ koji pruža koordinirane izvještaje Sjeveroatlanskom savjetu u pogledu političko-vojnih i odbrambenih pitanja, kao i proliferacije oružja za masovno unistanje. Stalni predstavnici ovog organa su članovi više političke vojne grupe za pitanja proliferacije, kao i Više odbrambene grupe za pitanja proliferacije.

Uloga NATO-a u energetske bezbjednosti (NATO's role in energy security)

Zastoji ili prekidi u snabdijevanju vitalnim resursima bi uticao na interese bezbjednosti Organizacije. Stoga su članice još na samitu u Bukureštu (2008.) kreirali izvještaj o "Ulozi NATO-a u energetske bezbjednosti". Isti identifikuje principe i daje preporuke za dalje aktivnosti u ovoj oblasti. Naredni samiti (Strazbur-Kel 2009, Lisabon 2010 i Prag 2011, Čikago 2012) su to i ponovili.

Uloga NATO-a u konvencionalnoj kontroli naoružanja (NATO's role in conventional arms control)

NATO pridaje veliku važnost kontroli naoružanja i savjetuje članice prilikom odlučivanja o svim aspektima kontrole naoružanja i razoružanja.

Upravljanje kriznim situacijama (Crisis management)

Imajući u vidu raznolikosti bezbjednosnih izazova, krizni menadžment ili upravljanje krizmam predstavljaju jedan od osnovnih bezbjednosnih zadataka NATO-a. Ista uključuje kako vojne tako i nevojne mehanizme reakcije i odgovora na prijetnje.

Upravni odbor Organizacije za upravljanje NATO Sistemom komandovanja vazduhoplovnim snagama i nadzora vazdušnog prostora (NACMO BoD -

NATO Air Command and Control System (ACCS) Management Organisation Board of Directors)

NACMO BoD predstavlja organ koji obezbjeđuje planiranje i sprovođenje NATO programa za sistem komandovanja vazduhoplovnim snagama i nadzora vazdušnog prostora. Stalne članovi ovog organa čine Viši nacionalni vojni ili izvršni oficiri koji učestvuju u upravljanju sistemom protivvazdušne odbrane ili sistemom komandovanje vazduhoplovnim snagama i nadzora vazdušnog prostora.

Vašingtonski sporazum (Washington Treaty)

NATO je osnovan 4. aprila 1949. godine potpisivanjem Sjevernoatlantskog ugovora, (poznatijeg kao Vašingtonski ugovor prema mjestu potpisivanja). Ovaj Ugovor je predvidio članom 5. reakciju na oružani napad na bilo koju članicu (reakcija može biti vojna, diplomatska ili u resursima). Upravo navedeni član čini moć članica i samog NATO-a. Od 1949. ovaj član je „aktiviran“ prvi put nakon napadana SAD-e septembra 2011. Pored toga, Vašingtonski ugovor sadrži i osnove ekonomske saradnje država članica preciziranih u članu 2 istog Ugovora.

Verifikacioni koordinacioni komitet (VCC - Verification Coordinating Committee)

Verifikacioni Koordinacioni odbor (VCC) je odgovoran za koordinaciju i davanje preporuka o svim aktivnostima u verifikaciji kontrole naoružanja, koji su dogovoreni po zemljama kao pogodne za rukovanje na osnovu zadruga u okviru Alijanse.

Viša konferencija NATO logističara (SNLC - Senior NATO Logisticians' Conference)

SNLC predstavlja savjetodavni organ Sjeveroatlantskog savijeta, odbora za planiranje odbrane i vojnog odbora u pogledu svih pitanja logistike. Zajednički civilni/vojni organ je odgovoran za procjenu zahtjeva saveza u domenu logistike i odgovoran za obezbjeđivanje odgovarajuće logističke podrške NATO snagama. Primarna odgovornost SNLC sastoji se u koordinaciji svih logističkih pitanja s drugim NATO organima. Predstavnici ovog organa su viši nacionalni, civilni i vojni zvaničnici koji su odgovorni za pitanja logistike u državama članicama iz kojih dolaze.

Viša odbrambena grupa za pitanja proliferacije (DGP - Senior Defence Group on Proliferation)

DGP predstavlja organ koji se bavi odbrambenim aspektima proliferacije oružja za masovno uništenje i sa tim povezanim sistemima isporuke. Predstavnicima ovog organa su direktori za odbrambenu politiku zemalja članica.

Viša političko - vojna grupa za pitanja proliferacije (SGP - Senior Politico-Military Group on Proliferation) SGP predstavlja savjetodavni organ u pogledu političkih aspekata proliferacije oružja za masovno uništenje. Članovi ovog organa su viši nacionalni zvaničnici odgovorni za politička i bezbjednosna pitanja koja se odnose na neproliferaciju.

Viši odbor za planiranje za slučaj civilnih vanrednih stanjav (SCEPC - Senior Civil Emergency Planning Committee)

SCEPC predstavlja politički i savjetodavni organ Sjeveroatlantskog savjeta u pogledu pitanja planiranja za slučaj civilnih vanrednih stanja i za pitanja uklanjanja posljedica istih . Odgovoran je za oblikovanje smjera djelovanja i usklađivanje odbora za planiranje i ostalih organa. Predstavnicima ovog odbora su viši zvaničnici iz zemalja članica koji imaju odgovornost koordiniranja pitanja civilnih vanrednih stanja, predstavnici nacionalnih delegacija.

Viši odbor za resurse (SRB - Senior Resource Board)

SRB odgovara Sjeveroatlantskom savjetu za upravljanje zajednički finansiranim vojnim resursima. Predstavnicima ovog organa su nacionalni predstavnici, predstavnici Vojnog odbora, NATO strateški komandanti , predstavnici odbora za infrastrukturu i NATO odbor za odbrambene ljudske resurse.

Viši politički odbor (SPC, Senior Political Committee)

SPC predstavlja savjetodavni organ Sjeveroatlantskog savjeta u pogledu političkih i posebnih političko - vojnih pitanja. Isti se osnažuje stručnjacima pri raspravi o određenim pitanjima. Članovi ovog organa sastoje se od zamjenika stalnih predstavnika.

Vojni odbor (MC - Military Committee)

MC predstavlja viši vojni organ u NATO-u i pod nadzorom je Sjeveroatlantskog savjeta kao i Odbora za odbrambeno planiranje. Stalni vojni predstavnici ovog organa su načelnici generalštaba.

